

דעות אחרונות

יזהר הס • הפשרה שהוקפאה

מדברים אל הקיר

לפני ארבע שנים, כשמשטרת ישראל עצרה את ענת הופמן, ראשת נשות הכור תל, בעוון התעטפות בטלית ברחבת הכותל ותמונתה הופיעה בעמוד הראשון של רבים מעיתוני העולם, הבינו במטה לביטחון לאומי בירושלים כי נפל דבר.

ראש המטה דאז, יעקב עמידרו, איש מקצוע שאי-אפ-שר להאשים אותו בקרבה רעיונית לתנועה הרפורמית או הקונסרבטיבית, הודיע לחברי הקבינט שהם חייבים להח-ליף דיסקט.

זו כבר לא שאלה של דת ומדינה, הסביר, זו שאלה אס-טרטגית. אם הקשר בין ישראל ליהודי התפוצות הוא נכס אסטרטגי, ממשלת ישראל לא יכולה לסכן אותו כך. העם היהודי לא מסוגל להבין איך אישה נעצרת בגלל פרקטיקה דתית שרוב יהודי העולם מתייחסים אליה כמוכנת מאליה. הסערה, הוא הדגיש, אותנטית. היא נגעה בכל בית כנסת, בכל קהילה, בכל ארגון יהודי. למעשה, מאז המאבק הסו-חף לשחרור יהודי בריה"מ ממסך הברזל לא היה עוד עניין שנגע כך ביהודי אמריקה.

ראש הממשלה הבין את זה טוב יותר מכל שריו. הוא זי-מן את מזכיר הממשלה ואת יו"ר הסוכנות היהודית וביקש מהם להביא פתרון. למצוא את הפשרה שתחזיר את הכור תל להיות גורם מאחד. כך החל המשא ומתן בן שלוש וחצי השנים, שהסתיים בינואר השנה בהחלטת ממשלה היסטו-רית ששיקפה פשרה מרחיקת לכת של שני הצדדים. חשבנו שבא לציון גואל.

טעינו. ממשלת ישראל ממאנת ליישם את מתווה הפ-שרה, ושוב לא היה עיתון מרכזי אחד בעולם שלא כתב על אירועי הכותל לפני כשבועיים. ה"ניו יורק טיימס", העיתון החשוב בעולם, הקדיש לכך כתבה של 700 מילים ותמונה גדולה, מה שמלמד על הנזק האסטרטגי שמבצ-עת במו ידיה מדינת ישראל כשהיא מפרה בריש גלי הסכם חתום עם יותר ממחצית מהעם היהודי.

לכותל הגיעו שני הרבנים החשובים בארה"ב, העומדים בראש שתי התנועות אליהן שייכים מיליונים מיהודי אמ-ריקה. והם הגיעו לשם עם מסר שאין ציוני ממנו: הבו לנו חלק ונחלה בארץ ציון וירושלים. אהבתנו למדינת ישראל לא תלויה ברבה, אבל אנחנו דורשים ממנה לאהוב אות-נו בחזרה.

300 גברים ונשים עם ספרי תורה בידיהם צעדו מש-ער האשפות אל הכניסה לכותל. הייתי ביניהם. באנו בטוב, בחיי שבאנו בטוב. לא נכנסנו בכוח, פשוט התקדמנו. כש-סדרני הכותל הרפו והיכו אותנו, המשכנו ללכת. המשטרה עמדה מנגד, לא התערבה. התחפשה לאו"ם. גם כשהוטחתי ארצה האו"ם לא התערב. כך גם כשספגנו יריקות לפנים, שריטות, דחיפות וגידופים.

זה היה יום היסטורי – תפילה שוויונית, עם ספר תו-רה, ברחבה הציבורית בכותל – אבל הוא היה מהול בתוגה. בדיוק זה מה שרצינו למנוע כשניהלנו את המשא ומתן בכנות וביושר וכשוויתרנו על דברים שלא העלינו בדע-תנו שנוותר עליהם, וכשחתמנו. גילינו אחריות מופלגת. ממשלת ישראל לא.

ומה כעת? תלוי בממשלת ישראל. הפתרון המוע-דף עלינו מלכתחילה הוא התרת קיום מניינים ותפילות שוויוניות ברחבה הציבורית שבכותל המוכה, אך עדיין אנחנו מוכנים – מתוך מחויבות לשלום ירושלים – ליישום מתווה הפשרה שירחיקנו משם. אני רוצה להיות אופטי-מי. אני מאמין לראש הממשלה כשהוא אומר, וחוזר ואומר, שהוא מחויב לפשרה שנחתמה. אלא שתם זמן ההמתנה. זו השעה למעשים. ■

עורך יזהר הס, מנכ"ל התנועה המפורתית